

Teabeleht

ECHA-16-FS-05-ET

PÕHITEAVE ALLKASUTAJATELE

Ohutuskaardid ja kokkupuutestsenaariumid

Teabeleht tutvustab allkasutajatele ohutuskaarte ja kokkupuutestsenaariume. Kirjeldatakse, mis need on, millal tuleb need allkasutajale esitada ning mida peab nende saamisel tegema.

Kui kasutate tööstus- või kutsetegevuses ohtlikke kemikaale, peavad tarnijad tavaliselt teile esitama ohutuskaardi.

Lisateavet võib saada ohutuskaardile lisatud kokkupuutestsenaariumidest. Kokkupuutestsenaariumides kirjeldatakse, kuidas ohjata inim- ja keskkonna kokkupuudet ainega, et tagada selle ohutu kasutamine.

MIKS ON SEE OLULINE?

Ohutuslehtedel ja kokkupuutestsenaariumides sisalduv teave aitab kaitsta töötajaid ja keskkonda.

Kemikaalide kasutajana peate riskide piisavaks ohjamiseks määratlema ja kohaldama asjakohaseid tarnijate teatatud meetmeid.

Kui te tarnite aineid või segusid ahela järgmisele lülile, peate edastama asjaomase teabe ning riskijuhtimisega seotud nõuanded oma klientidele.

Allkasutajad on ettevõtted või erasisikud, kes kasutavad kemikaali tööstus- või kutsetegevuses.

MIS ON OHUTUSKAARDID?

Ohutuskaardid sisaldavad kemikaalide kasutajatele vajalikku teavet, mis aitab neil kaitsta inimest ja keskkonda. Ohutuskaart sisaldab järgmist:

- tarnija andmed;
- kemikaali identifitseerimise ja koostise andmed, sh REACH-kohane registreerimisnumber (kui on registreeritud) ning kemikaali peamised tehnilised funktsioonid ja kasutusala;
- teave ohuklassifikatsiooni ja märgistuse kohta ning kokkupuute künnisväärtused seoses mõjuga inimestele ja keskkonnale;
- käsitlemise ja ladustamise ning kokkupuute ohjamise nõuanded;
- esmaabi-, tuletõrje-, ohutu transportimise, kõrvaldamise ja hädaolukordades võetavad meetmed;
- aine või segu peamised füüsilised ja keemilised omadused (nt lahustuvus vees, aururõhk, biolagunevus), sh teave stabiilsuse ja reaktsioonivõime kohta; samuti üksikasjalik toksikoloogiline ja ökoloogiline teave ning
- asjaomane reguleeriv teave. See sisaldab teavet selle kohta, kas kemikaaliohutuse hindamine koostati REACH-registreerimise osana ning kas ainele kehtivad REACH-määruse kohased autoriseerimised või piirangud.

Ohutuskaartide vorm ja sisu on sätestatud REACH-määruses.

MIS ON KOKKUPUUTESTSENAARIUMID?

REACH-registreerija koostab kemikaali ohutuse hindamise koos kokkupuute hindamisega registreerimisprotsessi osana nende ainete kohta, mille registreeritud kogused ületavad 10 tonni aastas ning millel on teatud ohtlikud omadused.

Asjaomase hindamise käigus koostavad registreerijad kokkupuutestsenaariumid aine kindlaksmääratud kasutusvaldkondade kohta. Aine tarnimisel esitavad nad asjaomased kokkupuutestsenaariumid allkasutajatele.

Kokkupuutestsenaariumides kirjeldatakse käitlemistingimusi ja riskijuhtimismeetmeid, et tagada inimeste ja keskkonnariskide asjakohane ohje.

Kokkupuutestsenaariumid hõlmavad aine kogu olelusringi, sealhulgas valmistamine, tööstuslik ja

kutseline lõppkasutus, tarbijapoolne kasutamine ning kasutamine toodetes.

Kokkupuutestsenaariumi vorm ega sisu ei ole REACH-määruses sätestatud, kuid sidusrühmad on kokku leppinud ühtse vormi ja sisu. See sisaldab järgmisi jaotisi:

- pealkirja jaotis;
- kokkupuudet mõjutavad kasutustingimused;
- kokkupuute hindamine (see võib sisaldada riski iseloomustavat suhtarvu) ja
- juhised allkasutajatele, et hinnata, kas nende kasutusala jääb kokkupuutestsenaariumi piiridesse.

MILLAL PEAKSIN SAAMA OHUTUSKAARDID JA KOKKUPUUTESTSENAARIUMID?

Te peaksite saama ohutuskaardi:

- aine või segu kohta, mis on klassifitseeritud ohtlikuks vastavalt CLP-määrusele või
- aine kohta, mis on püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline (PBT) või väga püsiv ja väga bioakumuleeruv (vPvB) või
- aine kohta, mis on väga ohtlike ainete kandidaatainete loetelus¹.

Kui aine või segu vastab eespool esitatud kriteeriumidele, kuid seda müüakse ka üldsusele, ei tule ohutuskaarti siiski esitada, välja arvatud juhul, kui allkasutaja või turustaja seda nõuab.

Kui segud ei ole klassifitseeritud ohtlikeks, kuid sisaldavad teatud ohtlikke aineid üle sätestatud piirväärtuste, tuleks ohutuskaart esitada juhul, kui allkasutajad või turustajad seda nõuavad. Te peaksite saama asjakohased kokkupuutestsenaariumid aine ohutuskaardi lisana, kui tarneahelasse kuuluv ettevõtte on teostanud REACH-määruse kohaselt kemikaaliohutuse hindamise koos kokkupuute hindamisega.

AGA SEGUD?

Ohtlike segude tarnijad peaksid esitama koostisainete kokkupuutestsenaariumide asjaomase teabe koos segu ohutuskaardiga.

Kõnealust teavet saab esitada mitmel viisil:

- esitada segu ohutu kasutamise konsolideeritud teave ohutuskaardi lisana või

¹ <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

- lisada segu ohutu kasutamise konsolideeritud teave ohutuskaardi põhiteksti, peamiselt 8. jaotisse või
- esitada koostisainete asjakohased kokkupuutestsenaariumid ohutuskaardi lisana.

On olemas meetodika, mis aitab valmistajatel kindlaks määrata asjaomased teavitamisele kuuluvad riskijuhtimismeetmed².

Mõned sektoriorganisatsioonid tegelevad segude ohutu kasutamise teabe (SUMI) väljatöötamisega tavapärase tooteliikide jaoks, kasutades selleks kokkulepituid vormi. Valmistajad saavad valida oma toodetele ja kasutusalaadele asjakohase segude ohutu kasutamise teabe ning lisada selle ohutuskaardile³.

MIDA MA PEAN TEGEMA?

Kui saate ohutuskaardi, peate määrama kindlaks asjakohased meetmed ja neid rakendama, et ohjata asjakohaselt riske oma tegevuskohas.

Samuti peate võrdlema kemikaali identifitseerimise, koostise, klassifitseerimise ning ohutu kasutamisega seotud teavet oma teabega aine või segu kohta. Hinnake kõiki erinevusi ning vajaduse korral võtke vajalikud parandusmeetmed.

Kui saate koos ohutuskaardiga kokkupuutestsenaariumid, peate kõigepealt kindlaks tegema, kas teie kasutusala on hõlmatud saadud kokkupuutestsenaariumides. Kokkupuutestsenaariumid peavad sisaldama teie ettevõtte kasutusalasid ning teie klientide – nii töötajate kui ka tarbijate – eeldatavaid kasutusalasid.

Seejärel peate kontrollima, kas kasutustingimused on samuti hõlmatud, võrreldes tarnija kokkupuutestsenaariume teie ja teie klientide kasutusviisidega.

Kui saadud kokkupuutestsenaariumid ei hõlma teie kasutusala ja/või kasutustingimusi, peate tegutsema!

MIDA TEHA, KUI KOKKUPUUTESTSENAARIUM EI HÕLMA MINU KASUTUSALA VÕI KASUTUSTINGIMUSI?

² LCID

³ Kemikaalide allkasutajate koordineerimisrühma (DUCC) suunised

Kui saadud kokkupuutestsenaarium ei hõlma teie või teie klientide kasutusala või kasutustingimusi, on teil järgmised võimalused:

- paluge tarnijal esitada asjakohane kokkupuutestsenaarium. Te peate vajaduse korral kirjeldama tarnijale oma kasutusalasid ja kasutustingimusi⁴;
- rakendage vähemalt teile saadetud kokkupuutestsenaariumis kirjeldatud kasutustingimusi;
- asendage aine või kasutage töötlemisel alternatiivi, mille puhul teie kasutusala on hõlmatud, kui see on asjakohane;
- leidke teine tarnija, kes esitab teie kasutusala hõlmava kokkupuutestsenaariumi;
- viige läbi kemikaaliohutuse hindamine ja koostage ise oma kasutusalaade ja -tingimuste kohta allkasutaja kemikaaliohutuse aruanne või
- Vajaduse korral esitage teave ECHA-le.

Suhelge oma tarnijatega

- Kui teil tekib tarnijatelt saadud teabe kohta kahtlusi või küsimusi, paluge neilt lisateavet.
- Ohutuskaarti tuleks viivitamata ajakohastada, kui saadakse uut teavet ohtude kohta või vajatakse asjakohasemaid riskijuhtimismeetmeid.
- Ohutuskaardid ja kokkupuutestsenaariumid peavad olema esitatud selle riigi ametlikus keeles, kus kemikaali tarnitakse Euroopa Majanduspiirkonna siseselt.
- Kui teil on ainete ja segude ohtlike omaduste kohta uut teavet või leiate, et kirjeldatud riskijuhtimismeetmed ei ole asjakohased, peate edastama asjaomase teabe oma tarnijatele.

KAS MA PEAN ECHAT TEAVITAMA?

Te peate ECHAT teavitama, kui teie kasutusala või kasutustingimused ei ole saadud kokkupuutestsenaariumis hõlmatud ning kui:

- te koostate allkasutaja kemikaaliohutuse aruande ja aine konkreetne kasutus on suurem kui 1 tonn aastas või

⁴ kontrollige esmalt, kas sektori organisatsioonid on juba esitanud asjaomase teabe kasutusala kaardil. Kasutusala kaardid on vajaliku kasutusala ja kasutustingimuste teabe edastamiseks kokkulepitud vormis ning need on ECHA veebilehel

- te olete vabastatud allkasutaja kemikaaliohutuse aruande koostamisest, sest kasutate ainet kokku vähem kui 1 tonn aastas või
- te olete vabastatud allkasutaja kemikaaliohutuse aruande koostamisest, sest kasutate ainet toote- ja tehnoloogiaalaseks uurimis- ja arendustegevuseks (PPORD).

Allkasutajate kemikaaliohutuse aruanne

Allkasutaja kemikaaliohutuse hindamisel tuleb käsitleda vaid selliste kasutusala ohte, mida saadud kokkupuutestsenaariumid ei hõlma. Tavaliselt põhinevad need ohutuskardi ohuteabel.

Te ei pea koostama allkasutaja kemikaaliohutuse aruannet, kui:

- kasutate aastas kokku alla 1 tonni ainet või
- kasutate ainet toote- ja tehnoloogiaalases uurimis- ja arendustegevuses (PPORD) ning ohjate riske asjakohaselt.

Saate esitada allkasutaja kemikaaliohutuse aruande ECHA veebilehe allkasutaja lehtedelt.

MIS ON MINU TÄHTAJAD?

REACH-määruses sätestatakse allkasutajate kohustuste täitmiseks kindlad tähtajad (joonis 1). Te peate tegutsema viivituseeta.

Te peate dokumenteerima, mida olete teinud ja mida kavatsete teha, et rakendamine oleks kvaliteetne.

KUST SAAN LISATEAVET JA ABI?

Riiklikud REACH-kasutajatoed pakuvad kohalikus keeles praktilist nõu:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Tööstusliidud, nt kemikaalide allkasutajate koordineerimisrühm (DUCC) ja CEFIC pakuvad teavet ja abi.

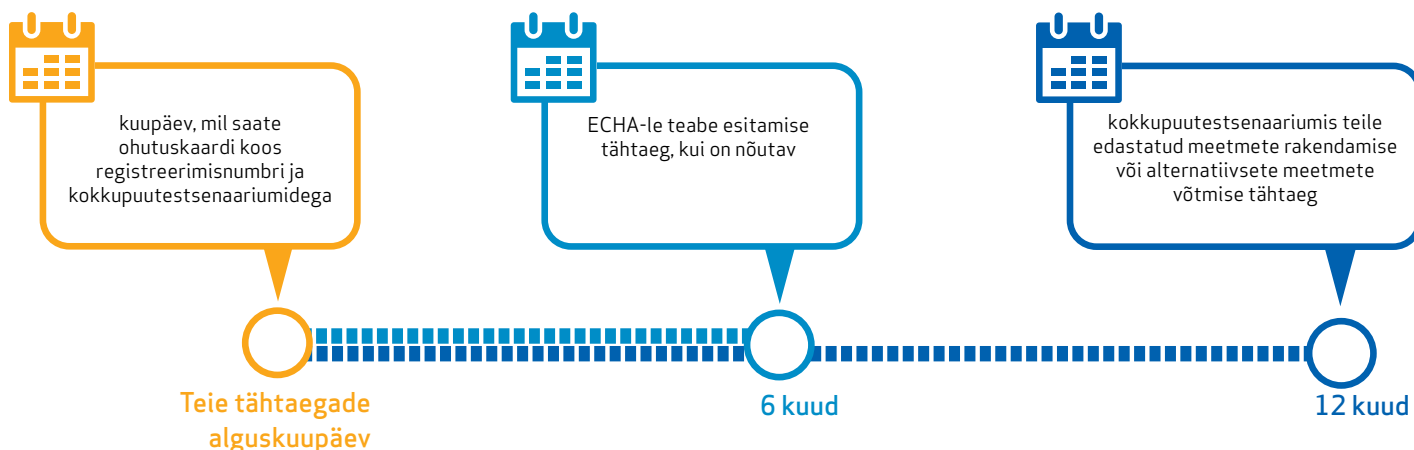
ECHA pakub kõikehõlmavat abi ja juhiseid allkasutajatele:

» <http://echa.europa.eu/et/downstream>

Lisateave kõnealusel teemal on interaktiivses 1. e-juhendis „Ohutuskardid ja kokkupuutestsenaariumid“ ning 13. praktilises juhendis „Kuidas saavad allkasutajad käsitleda kokkupuutestsenaariume“.

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

Joonis 1. REACH-määruse kohased allkasutajate kohustuste täitmise tähtajad

**DOWNSTREAM
USERS**

